

**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2**
Good governance management of administrators and budgeting
Of schools under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2

จิราพร บุญธรรม^{1*}, ฐิติพัฒน์ หิรัญนิธิธารง², สมชัย พุทธา³
Chiraporn Boontham^{1*}, Thitiphat Hirannithamrong², Somchai Phuttha³

^{1,2,3} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก

^{1,2,3} Master of Education Program in Educational Administration, Krirk University

Corresponding author's e-mail: Chirapom.daodao@gmail.com^{1}, thitiphta.muek@gmail.com², Somchi41@gmail.com³

Received: October 14, 2024

Revised: November 10, 2024

Accepted: November 21, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร 2) ศึกษาระดับงบประมาณของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 แห่ง ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาละ 6 คน เท่ากัน รวมจำนวนทั้งสิ้น 378 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคของตัวแปรด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร เท่ากับ .96 และตัวแปรด้านงานงบประมาณของสถานศึกษา เท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใสด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ 2) งานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ การบริหารบัญชี การรายงานผลการดำเนินงาน และการบริหารสินทรัพย์ ตามลำดับ และ 3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับงานงบประมาณของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, งานงบประมาณ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the level of good governance administration of administrators, 2) study the budget level of educational institutions, and 3) examine the relationship between good governance administration of administrators and budget of educational institutions under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 63 schools. The researcher assigned the key informants from 6 school administrators and teachers from each school, totaling 378 people. The data collection tool was a 5-level rating scale questionnaire. The reliability of the Cronbach alpha coefficient of the variable on good governance management of the administrators was .96, and the educational institution's budget was equal to .97. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Correlation Coefficient. The results of the research were as follows: 1) The good governance management among the executives of the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 and budget overall were high. When considering each aspect from highest to lowest, it was worthiness, transparency, responsibility, participation, morality, and the rule of law, respectively. 2) The budget of educational institutions under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 overall was high. Ranked from highest to lowest were budget planning, accounting management, outcome report, and asset management, respectively. 3) The good governance administration of administrators and budget of educational institutions under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 had the positive relation with the budget of educational institutions in high level with statistical significance at the .01 level.

Keywords: good governance management, budget work, school administrators

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการปกครองของประเทศต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากซึ่งการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้นี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว เป็นไปอย่างมีพลังซับซ้อนและมักไม่สามารถคาดการณ์ได้ (กมลพรรณ พึ่งดวง, 2560 อ้างถึงใน อำนาจ ชีระวนิช, 2553) จึงทำให้หลายประเทศได้นำธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติโดยยึดหลักเหตุผล ความเป็นธรรม กล่าวอีกแง่มุมหนึ่ง ธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการ (principles) และแนวทาง (guidelines) สำหรับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนด (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558) ส่วนในประเทศไทยรัฐบาลทำให้เห็นความสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลในการช่วยปรับปรุงระบบราชการ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นการแก้ปัญหาของประเทศด้วย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

การสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อเป็นการบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติที่หากจะมีมาในอนาคตได้ เพราะสังคมถ้ารู้ว่าองค์กรมีการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาลแล้วนั้น ย่อมได้รับความเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความศรัทธา และการมีธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงาน (พญงค์ดี ภักดีพล,

2565) ธรรมชาติบาลจึงเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครอง เดิมคิดกันว่าภาครัฐเท่านั้นที่เป็นผู้ดูแลกิจการบ้านเมือง แต่ปัจจุบันแนวคิดของภาครัฐได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้นำและให้ภาคอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการดูแลกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้กระบวนการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเกิดผลอย่างจริงจัง จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ใช้เป็นแนวทางในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารจัดการศึกษากำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร ซึ่งสถานศึกษาจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล การเป็นนิติบุคคลนั้นสถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิม การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการยิ่งต้องมีความจำเป็นสูง (ธีระ ฤกษ์เจริญ, 2557)

จากข้อมูลการเรียกบรรจุแต่งตั้งครูผู้ช่วยและข้อมูลการย้ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563-2565 ในแต่ละปีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีจำนวนครูบรรจุใหม่และการโยกย้ายจำนวนมาก จึงพบว่า การปฏิบัติงานในฝ่ายงานของโรงเรียน รวมถึงงานบริหารงบประมาณ ทั้งเจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุในโรงเรียน มีการปรับเปลี่ยนบุคลากร มีการแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ตามข้อมูลบุคลากรดังกล่าว ดังนั้นในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้ มีความรอบคอบ และที่สำคัญคือการบริหารมีความโปร่งใส ยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรรัชย์ ขจรศักดิ์ศรี และคณะ (2567) จากการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตคอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ และแนวทางพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณ คือ ผู้บริหารควรสร้างความโปร่งใสและความยุติธรรม โดยเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความศรัทธาในวิชาชีพและคุณค่าทางจริยธรรม เช่นกัน

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีความสอดคล้องกับประเด็นของปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาที่ขาดความคล่องตัว เนื่องจากการปรับเปลี่ยนบุคลากรอยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้ มีความรอบคอบนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อให้ทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากภาพการบริหารงานงบประมาณและการพัฒนางานงบประมาณในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

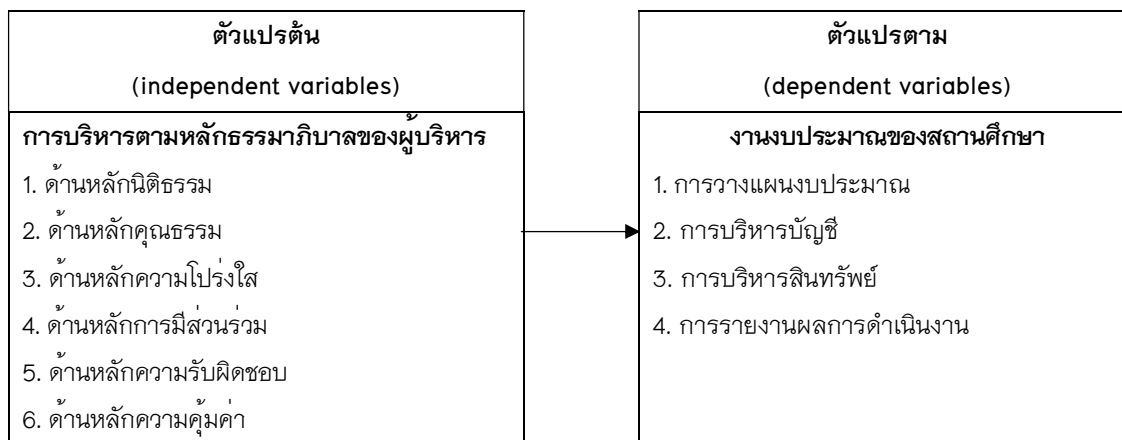
1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารที่เป็นธรรม ที่ถูกต้อง มีเหตุผล เป็นไปตามครรลองคลองธรรม กระบวนการบริหารที่ดีมีระบบ มีประสิทธิภาพเป็นการบริหารจัดการที่ควบคุมกิจกรรมทั้งหมด โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมเน้นความถูกต้อง โปร่งใส มีการปฏิบัติที่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนดเพื่อจะได้รายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของตนและสามารถตรวจสอบได้ (ชุตินา พวงทอง, 2563) อีกทั้งจุดหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร ทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป จะต้องเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะงานงบประมาณ ที่ต้องเป็นไปอย่างถูกต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ แนวทางของการบริหารงานงบประมาณ เป็นภารกิจงานเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์จัดการและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามีการวางแผนกลยุทธ์จัดทำข้อมูลทรัพยากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา มีการกำกับตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในการศึกษาได้ 4 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การบริหารบัญชี การบริหารสินทรัพย์ และการรายงานผลการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นไปด้วยความถูกต้องโปร่งใส และเป็นประโยชน์กับทางราชการ กำหนดเป็นตัวแปรอิสระ ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดนโยบายในการบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2555) ได้กระจายอำนาจการบริหารและกำหนดภาระงานงบประมาณของสถานศึกษาไว้ จึงได้นำมาศึกษาตัวแปรตาม 4 ประการ ประกอบด้วย 1) การวางแผนงบประมาณ 2) การบริหารบัญชี 3) การบริหารสินทรัพย์ และ 4) การรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่ามีด้านใดบ้างที่จะมีความสัมพันธ์กับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก 16 แห่ง ขนาดกลาง 37 แห่ง ขนาดใหญ่ 16 แห่ง และขนาดใหญ่พิเศษ 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น จำนวน 71 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2565) ตามบัญชีรายชื่อสถานศึกษา (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566)

1.2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) และด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple randomize sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 แห่ง และผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 6 คน เท่า ๆ กัน ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ 1 คน หัวหน้าฝ่ายหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ 4 คน ครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 378 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก (checklist) ที่กำหนดคำตอบไว้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม (X_1) ด้านหลักคุณธรรม (X_2) ด้านหลักความโปร่งใส (X_3) ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_4) ด้านหลักความรับผิดชอบ (X_5) และหลักความคุ้มค่า (X_6)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ (Y_1) การบริหารบัญชี (Y_2) การบริหารสินทรัพย์ (Y_3) การรายงานผลการดำเนินงาน (Y_4) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) (Likert, 1967) โดยคุณภาพของเครื่องมือการตัดสินดัชนีความสอดคล้องพบว่า ข้อคำถามรายชื่อแบบสอบถามมีค่า (IOC) อยู่ระหว่าง .66 – 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ทุกข้อ

คำถาม คณะผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 ชุด และนำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลมาตรวจสอบคุณภาพ โดยวิธีการวัดค่าความเชื่อมั่นด้วยค่า Cronbach's alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 378

3.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ตามความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่ เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่าง พร้อมชี้แจงถึงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

3.4 กรณีติดตามถามแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อให้ส่งกลับช่องทางไลน์ รวมถึงส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน google form อีกครั้ง และได้กลับคืนมา รวมทั้งสิ้นจำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 85.18

3.5 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) เทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1970) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2553) และการทดสอบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาด้านภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่คือ เพศหญิง 221 คน คิดเป็นร้อยละ 68.60 ซึ่งมีอายุระหว่าง 25 -35 ปี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 และดำรงตำแหน่ง คือ หัวหน้างาน 4 ฝ่าย/ผู้ปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00

2. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .41) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับ 1 คือ ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .45) อันดับ 2 คือ ด้านหลัก นิติธรรม (X_1) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .52) อันดับ 3 คือ ด้านหลักคุณธรรม (X_2) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .47) อันดับ 4 คือ ด้านหลักความโปร่งใส (X_3) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .50) อันดับ 5 คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ (X_5) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .53) และสุดท้ายอันดับ 5 คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_4) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .53) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับงานงบประมาณของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับ 1 คือ การบริหารสินทรัพย์ (Y_3) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .48) และการรายงานผลการดำเนินงาน (Y_4) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .48) อันดับ 2 การบริหารบัญชี (Y_2) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .50) และอันดับ 3 คือ การวางแผนงบประมาณ (Y_1) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .53) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (R) แสดงตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_{tot}	Y_{tot}
ด้านหลักนิติธรรม (X_1)	–							.389**
ด้านหลักคุณธรรม (X_2)	.437**	–						.696**
ด้านหลักความโปร่งใส (X_3)	.432**	.725**	–					.750**
ด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_4)	.348**	.632**	.755**	–				.709**
ด้านหลักความรับผิดชอบ (X_5)	.330**	.702**	.740**	.733**	–			.743**
ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6)	.433**	.627**	.752**	.660**	.696**	–		.779**
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร (X_{tot})	.611**	.838**	.898**	.847**	.860**	.844**	–	.828**
การบริหารงบประมาณการบริหา งงบประมาณ (Y_{tot})	.389**	.696**	.750**	.709**	.743**	.779**	.828**	–

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r_{xy} = .828^{**}$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก ($r = .779^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส (X_3) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก ($r = .750^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา ด้านหลักความรับผิดชอบ (X_5) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก ($r = .743^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษาด้านหลักการมีส่วนร่วม (X_4) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับมาก ($r = .709^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษาด้านหลักคุณธรรม (X_2) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .696^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษาด้านหลักนิติธรรม (X_1) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .389^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเป็นหลัก จึงทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและผู้บริหารมีแนวทาง ติดตามในการการกำกับดูแลเป็นอย่างดี โดยสอดคล้องตามแนวคิดของอุษารัตน์ ดาวลอย (2561) ได้กล่าวถึง หลักความคุ้มค่า คือ ผู้บริหารบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม จัดทำแผนปฏิบัติงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาที่แท้จริง ควบคุมกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Agere (2002) ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาล เป็นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ การมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินนโยบาย ความมั่นใจ ในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพงษ์ มีสุวรรณ (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากร กรมการปกครอง จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลวรรณ ประจ (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูอย่างเสมอภาค มีการชี้แจงแนะนำแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน

2. งานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการดำเนินการบริหารสินทรัพย์ การจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สิน การรายงานผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหารสามารถใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพการกำหนดแบบรูปารายการหรือคุณลักษณะเฉพาะการควบคุม ดูแลเพื่อลดการสิ้นเปลืองในการจัดทำรายงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุวัชร ไสวรรณ (2556) ได้กล่าวถึง การบริหารสินทรัพย์ หมายถึง การจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ การกำหนดแบบรูปารายการหรือคุณลักษณะเฉพาะการควบคุม โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา ยศเมฆ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพ

ผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การบริหารงบประมาณทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับตรึงภพ เย็นวัฒนา (2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สภาพการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงเทียน จิตโรต (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารบัญชีการรายงานผลการดำเนินงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการควบคุมการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบ โดยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการทำเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับเงิน ให้ดำเนินไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบและแนวปฏิบัติตามราชการ ในการจัดทำรายงานประจำปีและรายงานผลการประเมิน สอดคล้องกับแนวคิดของชุดิมา พวงทอง (2563) ได้กล่าวถึง การบริหารงบประมาณเป็นการจัดการดำเนินการใช้เงินงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยดำเนินการเพื่อให้การรับการจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการทำเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินให้ดำเนินไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบและแนวปฏิบัติตามราชการ สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา ยศเมฆ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษา กับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่าผู้บริหารควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เนื่องจากผลการศึกษาเห็นว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับงานงบประมาณของสถานศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทำให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ ช้อบบังคับ โปร่งใสตรวจสอบได้และคำนึงถึงหลักความคุ้มค่ามากที่สุด ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาเป็นไปตามระเบียบ ช้อบบังคับ และเกิดความคล่องตัวในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อันดับสุดท้ายโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการ

วางแผนงบประมาณ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ควรมีนโยบายในการดำเนินการวางแผนงบประมาณ มาบริหารอย่างเป็นระบบ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 การบริหารงบประมาณสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อันดับสุดท้ายด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ควรมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาเป็นไปตามระเบียบและเกิดความคล่องตัวในสถานศึกษา

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สามารถนำผลงานวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับงานงบประมาณของสถานศึกษามากขึ้น

1.4 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ นำเอาหลักการบริหารงานทั่วไปและส่งเสริมการดำเนินการของครู เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับงานงบประมาณของสถานศึกษาในภาพรวมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับงานงบประมาณของสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ของตัวแปรที่จะศึกษาด้วย

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับงานงบประมาณของสถานศึกษาเพื่อทำให้ทราบถึงระเบียบงานงบประมาณของสถานศึกษาในเชิงลึก

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของงบประมาณของสถานศึกษาโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลแบบการสัมภาษณ์ในเชิงลึกและการประชุมสนทนากลุ่ม

2.4 ควรศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับงานงบประมาณของสถานศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีการวิจัยเชิงปริมาณแบบผสมกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสป).
- กมลพรรณ พึ่งดวง. (2560). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิษฐา ยศเมฆ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงบประมาณทางการศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชุติมา พวงทอง. (2563). *แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชูศรี วงศ์ธนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ตโปรดักส์.
- ดร.ณภาพ เย็นวัฒนา. (2562). *สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ธีระ รุญเจริญ. (2557). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). *การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พยุงค์ดี ภักดีพล. (2565). การพัฒนาการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 14(2), 139-154.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2555). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามราชกิจจานุเบกษา*. สำนักคณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ศิริพงษ์ มีสุวรรณ. (2566). *ธรรมาภิบาลและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมการปกครอง จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566*. สมุทรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.
- สุภัทร ไสวรรณ. (2556). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 39*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรวิทย์ ขจรศักดิ์ศรี, สังวาร์ วังแจ่ม, ศิริพงษ์ มานะศรี และจรรณ ยอดอุโมงค์. (2567). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในสหวิทยาเขตดอยช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*, 9(1), 1575-1585.
- แสงเทียน จิตรโชติ. (2560). *แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาสในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อุบลวรรณ ประจง. (2566). *การศึกษายาทาบทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อุษารัตน์ ดาวลอย. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2553). *การจัดการยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มาเธอร์ บอส แพคเกจจิ้ง.
- Agere, S. (2000). *Promoting Good Governance: Principles, Practices and Perspectives*. London: Commonwealth Secretariat.
- Best, J. W. (1970). *Research in Education*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Krejcie, R. V. & Morgan. D. W. (1970). Determining Size for Research Activities. *Education Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In *Reading in Fishbein, M. (Ed.), Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.